

JIŘÍ MATULA
PŘEDSEDA PŘEDSTAVENSTVA ČESKÉ LEASINGOVÉ A FINANČNÍ ASOCIACE

ČLFA: Trh kolísá podle vývoje pandemie, její ústup by mohl přinést rychlé oživení

Odhadovat další vývoj trhu je v době koronaviru velmi složitý úkol. Nikdo z nás nezažil srovnatelnou krizi, ze které bychom při svých úvahách mohli vyjít. Na základě zkušeností z roku 2020 můžeme pouze konstatovat, že rozhodujícím faktorem bude i v příštích měsících postup pandemie.

Jak podnikatelské subjekty, tak domácnosti jsou totiž velmi citlivé na její aktuální vývoj, podle kterého flexibilně korigují své ekonomické rozvahy. Potvrzují to i statistiky o vývoji leasingu, nebankovních úvěrů a factoringu, tedy těch částí finančního trhu, na kterých působí členské společnosti České leasingové a finanční asociace (ČLFA).

Při přípravě tohoto textu jsme měli k dispozici údaje za první tři čtvrtletí roku 2020. Během nich členové asociace poskytli firmám a domácnostem prostřednictvím leasingu a úvěrů 76,63 miliardy korun. Dalších 21,32 miliardy získali podnikatelé na financování provozu formou factoringu. V souhrnu se tak objem nebankovního financování firem a domácností meziročně snížil o 17,7 procenta na 97,95 miliardy korun.

Zatímco v druhém čtvrtletí jsme ve srovnání se stejným kvartálem roku 2019 evidovali propad obchodů o 39,4 procenta, ve třetím čtvrtletí byl tento meziroční pokles mírnější, dosáhl 9,2 procenta. Mezičtvrtletně jsme dokonce vykázali navýšení o 17,1 procenta.

Z toho je patrné, že výsledky kolísají v závislosti na postupu pandemie. Zatímco k nehlubšímu pádu došlo během první vlny, po následném rozvolnění ochranných opatření začal trh pomalu nabírat dech. Od října se ekonomika potýká s další vlnou ochranných opatření, což se pravděpodobně opět negativně odrazí ve výsledcích našich členských společností.

Z makroekonomického pohledu je přitom varující, že největší zhoršení pozorujeme v klíčové kategorii financování podnikatelských investic, která v prvních třech čtvrtletích vykázala meziroční pokles o 20,7 procenta při objemu 59 miliard korun. Celková hodnota pohledávek postoupených v rámci factoringu se meziročně snížila pouze o tři procenta na 128,65 miliardy korun, ovšem výše prostředků poskytnutých klientům v rámci factoringu poklesla o 11,1 procenta na 21,32 miliardy korun.

Je evidentní, že firemní sektor je třeba podpořit. Proto jsme navrhli státu, aby produkty našich členů využil při distribuci cílené pomoci určené zasaženým subjektům, například ve formě poskyt-

nutých státních záruk v rámci vyhlášených záručních programů. Velký důraz přitom klademe na malé a střední podniky a také na drobné živnostníky, protože právě těmto skupinám zasadila pandemie nejtěžší úder. Domníváme se, že by jim prospěly i další kroky, kterými by stát mohl povzbudit jejich investiční aktivitu. Nabízí se například zkrácení doby odpisů a dočasné snížení DPH u vybraných komodit včetně automobilů.

Výrazně lepší není ani vývoj na poli financování domácností, kde ve třech čtvrtletích roku 2020 došlo k poklesu objemu nově poskytnutých půjček o 14,4 procenta na 17,63 miliardy korun. V jarních měsících, které byly spojeny s přísnými ochrannými opatřeními včetně celonárodní karantény, byli lidé s výdaji velice opatrní. Pak ale přišlo razantní rozvolnění a spolu s ním i přechodný lepší vývoj obchodů.

Trh se tedy nezastavil ani v době úvěrového moratoria, které platilo do 31. října. Členové ČLFA schválili přes 79 tisíc žádostí o odklad splátek v objemu 31 miliard korun, z toho zhruba polovinu v souladu se zákonným moratoriem a druhou polovinu nad jeho rámec.

Počet schválených žádostí v kategorii spotřebitelů odpovídal pouhým 4,8 procenta aktuálně běžících smluv. Nedomníváme se proto, že by za letním lepším vývojem obchodů stála zhoršená finanční situace domácností a jejich snaha řešit tyto případné potíže půjčkou. Pravděpodobnější je, že lidé mají tendenci vracet se po oslabení epidemie a následném rozvolnění co nejdříve do obvyklých kolejí. Což je velmi dobrá zpráva, která je nadějí i pro nadcházející měsíce.

I když česká ekonomika prochází velmi složitým obdobím, stále vykazuje poměrně velkou odolnost. Proč tedy neskončit výhled na rok 2021 optimisticky? Jestliže se i díky chystané vakcinaci podaří dostat šíření nákazy pod kontrolu, budeme z nejhorsího venku. Záhy to pak pocítíme na ekonomickém chování firem i domácností. Na celkové objemy obchodů z předchozích let ještě pravděpodobně nedosáhneme, ale věříme, že se rok 2021 stane rokem oživení.